

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 21 iulie 2020 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2021, declarate de avocatul Oleg Gorobica, în numele părții vătămate Ciubotaru Iulia, și de avocatul Valentin Caisîn, în numele inculpatului

Lenkov Denis XXXXXX.

instanța de fond:

Termenul de examinare,

instanța de apel:

29.06.2020 - 21.07.2020,

instanța de recurs:

17.08.2020 - 16.11.2021,

04.02.2022 - 23.02.2022.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 21 iulie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Lenkov Denis a fost condamnat în baza art. 42 alin. (2), 190 alin. (5) Cod penal la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activitate legată de finanțare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 21.07.2020, cu includerea perioadei arestării preventive de la 11.04.2020 până la 21.07.2020.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Staver A. - 99.365,25 lei prejudiciu material, Ciubotaru I. - 54.138,64 lei material, 5000 lei moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 lei, Pruteanu A. - 274.782,84 lei material și 5000 lei moral.

În temeiul art. 105 Cod penal, s-a dispus expulzarea lui Lenkov Denis din Republica Moldova, după executarea integrală a pedepsei cu închisoarea.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Lenkov D., fiind cetățean al Federației Ruse, acționând în înțelegere prealabilă cu alte persoane, la moment în curs

de identificare - cetățeni ai Republicii Moldova, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, la 13 februarie 2020, au înregistrat la Agenția Servicii Publice persoana juridică SRL „Leasing INC”, c/f XXXXXXX XXXXXXX, cu genul de activitate comerțul cu autoturisme și autovehicule ușoare și activități de închiriere și leasing de autovehicule rutiere grele, unde Lenkov D. a fost indicat ca fondator și administrator.

Ulterior, acționând intenționat, prin înșelăciune și inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, cu scopul camuflării acțiunilor sale criminale, manifestând un comportament viclean și dolosiv ce ține de legalitatea acțiunilor efectuate, sub pretextul declarat de finanțare în sistemul leasing financiar, contrar prevederilor art. 18 alin. (1) din Legea nr. 1/2018, cu privire la organizațiile de creditare nebanară, ca urmare a solicitării parvenite de la Ciubotaru I. de a procura în rate o motocicletă de model „ATV CFMOTO CF800AU-2A EPS”, proprietatea „Motoland” SRL, la 27 martie 2020, în sediul SRL „Leasing INC”, situat în XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX, a încheiat fictiv cu Ciubotaru I. contractul de vânzare-cumpărare nr. 8 privind finanțarea procurării motocicletei de model „ATV CFMOTO CF800AU-2A EPS” cu codul VIN: XXXXXXX XXXXXXX, a/f 2019, în valoare de 180.000 lei, deși era conștient că SRL „Leasing INC” nu dispune de surse financiare privind procurarea motocicletei indicate supra cu transmiterea ulterioară în leasing lui Ciubotaru I., cât și nici nu avea în proprietatea persoanei juridice un așa mijloc de transport.

În baza contractului încheiat, Ciubotaru I., fiind asigurată de legalitatea actului juridic, a achitat către SRL „Leasing INC” prima rată, în sumă de 54.000 lei.

După încheierea contractului, Lenkov D. nu a realizat nicio acțiune ce decurge din obligațiile contractuale, ridicând în perioada 03.04.-06.04.2020, în numerar banii de pe contul întreprinderii, pe care i-a însușit ulterior.

Prin acțiunile sale, Lenkov D. i-a cauzat părții vătămate Ciubotaru I. o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 54.000 lei.

În continuare, Lenkov D., acționând cu intenție unică, prin aceeași metodă, în baza acelorași motive identice inventate și a unui singur scop, acționând în înțelegere prealabilă cu alte persoane, la moment în curs de identificare - cetățeni ai Republicii Moldova, în calitate de administrator al SRL „Leasing INC”, c/f XXXXXXX XXXXXXX, acționând intenționat, prin înșelăciune și inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, cu scopul camuflării acțiunilor sale criminale, manifestând un comportament viclean și dolosiv ce ține de legalitatea acțiunilor efectuate, sub pretextul declarat de finanțare în sistemul leasing financiar, contrar prevederilor art. 18 alin. (1) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebanară, ca urmare a solicitării parvenite de la Pruteanu A. de a procura în rate automobilul de model „Mercedes GLE 350”, proprietatea „Autostore” SRL, la 30 martie 2020, în sediul SRL „Leasing INC”, situat în XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX, a încheiat fictiv cu Pruteanu A. contractul de vânzare-cumpărare nr. 13, privind finanțarea procurării automobilului de model „Mercedes GLE 350” cu codul VIN: XXXXXXX XXXXXXX, a/f 2015, în valoare de 925.060 lei, deși era conștient că SRL „Leasing INC” nu dispune de surse financiare privind procurarea automobilului indicat supra cu transmiterea ulterioară în leasing lui Pruteanu A., cât și nici nu avea în proprietatea persoanei juridice un așa mijloc de transport.

În baza contractului încheiat, Pruteanu A., fiind asigurată de legalitatea actului juridic, a achitat către SRL „Leasing INC”, prima rată în sumă de 274.782,84 lei.

După încheierea contractului, Lenkov D. nu a realizat nici o acțiune ce decurge din obligațiile contractuale, ridicând în perioada 03.04.-06.04.2020, în numerar banii de pe contul întreprinderii, pe care i-a însușit.

Prin acțiunile sale Lenkov D. i-a cauzat părții vătămate Pruteanu A. o daună materială în proporții mari, în sumă de 274.782,84 lei.

În continuare, Lenkov D., acționând cu intenție unică, prin aceeași metodă, în baza acelorași motive identice inventate și a unui singur scop, acționând în înțelegere prealabilă cu alte persoane, la moment în curs de identificare - cetățeni ai Republicii Moldova, în calitate de administrator al SRL „Leasing INC”, c/f XXXXXXX XXXXXXX, acționând intenționat, prin înșelăciune și inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, cu scopul camuflării acțiunilor sale criminale, manifestând un comportament viclean și dolosiv ce ține de legalitatea acțiunilor efectuate, sub pretextul declarat de finanțare în sistemul leasing financiar, contrar prevederilor art. 18 alin. (1) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară, ca urmare a solicitării parvenite de la Staver A. de a procura în rate automobilul de model „Mercedes C300”, proprietatea „Șargu-Trans” SRL, la 30 martie 2020, în sediul SRL „Leasing INC”, situat în XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX, a încheiat fictiv cu Staver A. contractul de vânzare-cumpărare nr. 10, privind finanțarea procurării automobilului de model „Mercedes C300” cu codul VIN: XXXXXXX XXXXXXX, a/f 2015, în valoare de 486.889,73 lei, deși era conștient că SRL „Leasing INC” nu dispune de surse financiare privind procurarea automobilului indicat supra, cu transmiterea ulterioară în leasing lui Staver A., cât și nici nu avea în proprietatea persoanei juridice un așa mijloc de transport.

În baza contractului încheiat, Staver A., fiind asigurat de legalitatea actului juridic, a achitat către SRL „Leasing INC”, prima rată în sumă de 99.365,25 lei.

După încheierea contractului, Lenkov D. nu a realizat nici o acțiune ce decurge din obligațiile contractuale, ridicând în perioada 03.04.-06.04.2020, în numerar banii de pe contul întreprinderii, pe care i-a însușit ulterior, cauzându-i părții vătămate Staver A. o daună materială în proporții considerabile, în sumă de 99.365,25 lei.

Prin acțiunile sale intenționate Lenkov D. a cauzat părților vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 428.148,09 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și probele prezentate, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Dat fiind că aceste probe dovedesc vinovăția inculpatului, instanța i-a încadrat acțiunile în baza art. 42 alin. (2), 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare și prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, manifestând un comportament viclean și dolosiv ce ține de legalitatea acțiunilor efectuate, săvârșită în proporții deosebit de mari, comisă prin participație.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 6 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, că beneficiază de reducerea

cu o treime a limitelor de pedeapsă conform art. 364¹ Cod de procedură penală, noile limite fiind de la 5 ani și 4 luni până la 10 ani închisoare, că prejudiciul cauzat părților vătămate nu fost restituit, concluzionând că realizarea scopului pedepsei penale de reeducare a făptuitorului și de prevenire a comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni poate fi atins prin stabilirea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activitate legată de finanțare pentru un termen de 5 ani.

Totodată, instanța a conchis ca fiind parțial întemeiată acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ciubotaru I. privind încasarea prejudiciului material în sumă de 54.138,64 lei, moral în mărime de 50.000 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2000 lei și anularea contractului nr. 8 de vânzare-cumpărare a automobilului din 27.03.2020.

Or, a fost probat prejudiciul material în sumă de 54.138,64 lei și cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 2000 lei, prin bonul de plată nr. 281476 din 11.05.2020, însă prejudiciul moral a fost evaluat la suma de 5000 lei, care este una echitabilă în raport cu fapta comisă.

Însă, solicitarea de anulare a contractului nr. 8 de vânzare-cumpărare a automobilului din 27.03.2020 urmează a fi examinată în ordinea acțiunii civile, deoarece acțiunea civilă în cadrul dosarului penal ține doar de pretențiile de ordin material și moral.

3. Avocatul Oleg Gorobica și partea vătămată Ciubotaru I. au declarat apel, solicitând casarea încheierii privind examinarea cauzei în procedură simplificată, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie condamnat inculpatul în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 15 ani închisoare, cu admiterea integrală a acțiunii civile, cu excluderea dispoziției „*În temeiul art. 395 alin. (5) Cod de procedură penală, se explică lui Lenkov Denis, cetățean al Federației Ruse, dreptul de a cere transferarea în țara de reședință, Federația Rusă*”.

Apelanții au invocat că, părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 54.138,64 lei și moral în mărime de 50.000 lei, exprimat prin stres și frică continuă, care durează mai mult de trei luni.

Cererea de amânare depusă de avocatul părții vătămate a fost ignorată de instanța de fond, fiind lăsată fără soluționare, iar în ședința de judecată, fără asigurarea și respectarea dreptului la apărare a părții vătămate, s-a dispus ilegal examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, încheierea de examinare a cauzei penale în procedură simplificată este o încălcare gravă a drepturilor și garanțiilor procesuale ale părții vătămate, inclusiv a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6§1 al CEDO.

Totodată, în cadrul urmăririi penale au fost admise mai multe încălcări de ordin procesual, care urmează a fi înlăturate parțial numai la judecarea cauzei în procedură generală.

3.1. A declarat apel și avocatul Dinu Băgu, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a indicat că la aplicarea pedepsei, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, 76, 78, 79 Cod penal și a omis circumstanțele atenuante - prevenirea de către vinovat a urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii

săvârșite, repararea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate, or, inculpatul intenționa să restituie integral sumele sustrase prin înșelăciune, dar a fost răpit și lipsit de libertate de un grup de persoane, fiind închis într-un beci, față de el fiind aplicată violență fizică și psihică, în scopul dobândirii de la el a banilor pe care îi avea sau au fost extrași din contul companiei, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, săvârșirea infracțiunii ca rezultat al constrângerii fizice și psihice, ce nu înlătură caracterul penal al faptei, aflarea la întreținerea lui a mamei pensionare bolnave, care este dependentă de aportul financiar și psiho-emoțional al fiului, lipsa antecedentelor penale.

Pe lângă aceasta, instanța de fond urma să verifice prezența circumstanțelor excepționale care servesc ca temei de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal și să le reflecte în sentința adoptată.

3.2. Inculpatul, la fel, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

Apelantul a indicat că instanța de fond a ignorat circumstanțele atenuante prezente în speță, iar pedeapsa aplicată este prea aspră și contrară principiului umanismului.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2021, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că cercetarea judecătorească în instanța de fond a fost efectuată cu respectarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate nefiind viciată, în cadrul urmăririi penale nefiind încălcate normele de procedură penală, concluzionând că nu este în drept să rețină o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Or, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite de acesta încadrarea juridică corespunzătoare probelor administrate.

De asemenea, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a luat în considerație toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, ținând cont de faptul că acesta a comis o infracțiune deosebit de gravă, a recunoscut vinovăția, anterior nu a fost condamnat, prejudiciul părților vătămate nu a fost restituit, nefiind stabilite careva situații excepționale pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, acesta beneficiind de reducerea pedepsei cu o treime, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele apărării privind aplicarea unei pedepse mai blânde în privința inculpatului sunt nefondate, or, instanța de fond a ținut cont de personalitatea inculpatului, a acceptat cererea de examinare a cauzei în procedură simplificată, acesta beneficiind de reducerea pedepsei cu o treime, nefiind stabilit vreun temei de a desființa sentința emisă în această parte.

Sunt nefondate și alegațiile părții vătămate Ciubotaru I. privind aplicarea unei pedepse mai aspre - cu închisoare pe un termen de 15 ani, deoarece la stabilirea pedepsei inculpatului a fost luat în considerație motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea penală, precum și faptul că acesta a recunoscut fapta la etapa urmăririi penale, a contribuit la descoperirea infracțiunii, instanța de fond aplicându-i o pedeapsă legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Deci, pedeapsa a fost individualizată în raport cu exigențele legii penale și care, raportată la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, va descuraja inculpatul de la comiterea pe viitor a altor fapte infracționale similare.

Totodată, instanța de fond just a admis acțiunea civilă și a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Ciubotaru I. prejudiciul material în mărime de 54.138,64 lei, moral - 5000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei, ținând corect cont de prevederile art. 1998 Cod civil și faptul că au fost întrunite condițiile răspunderii civile delictuale, întrucât inculpatul a comis cu vinovăție o faptă ilicită ce a cauzat un prejudiciu, iar între fapta ilicită și prejudiciu există raport de cauzalitate.

Soluția instanței de fond privind încasarea prejudiciului cauzat părții vătămate în limita prejudiciului real cauzat este întemeiată, deoarece prejudiciul material cauzat prin infracțiune a fost recunoscut de către inculpat.

În același timp, sunt irelevante alegațiile avocatului Gorobica O. și ale părții vătămate Ciubotaru I., privind casarea încheierii de examinare a cauzei penale în procedură simplificată cu dispunerea examinării cauzei în procedură generală. Or, potrivit art. 364¹ alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decât dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe. În cadrul ședinței preliminare sau până la începerea cercetării judecătorești, instanța îl întreabă pe inculpat dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvântul procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate. Instanța de judecată este obligată să examineze dosarul în baza acestei proceduri doar dacă din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite și sunt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse.

Conform art. 364¹ alin. (9) Cod de procedură penală, judecătorul este în drept de a respinge cererea inculpatului și de a dispune judecarea cauzei în procedură generală, atunci când există dubii cu privire la vinovăția inculpatului sau în cazul unei recunoașteri parțiale a situației de fapt, ori chiar în cazul unei recunoașteri totale a faptelor imputate, când nu este lămurit asupra împrejurărilor de fapt ale cauzei și consideră că judecata nu poate avea loc numai în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, judecătorul respinge cererea inculpatului de judecare a cauzei în procedură simplificată.

Totodată, în cadrul procesului penal, examinat în procedură simplificată, s-au urmărit și garanțiile părții vătămate, cum ar fi dreptul de a fi informat referitor la condițiile procedurii simplificate, data, locul și ora ședinței de judecată în care se va examina cauza; dreptul de a fi prezent în cadrul ședinței de judecată în care se va judeca cauza în baza probelor administrate în faza de urmărire penală; și unul din factorii principali dreptul de a deveni parte civilă cu posibilitatea de a propune administrarea probelor.

Prin urmare, la examinarea cauzei penale în procedură simplificată nu au fost încălcate garanțiile părții vătămate Ciubotaru I., iar prin sentință i-a fost soluționată acțiunea civilă.

La fel, sunt nefondate și pretențiile avocatului Gorobica O. privind remiterea cauzei la rejudecare pe motiv că în cadrul examinării cauzei în instanța de fond ar fi fost încălcate drepturile procedurale ale părții vătămate Ciubotaru I., or, potrivit art. 415 alin. (1) pct. 3) Cod procedură penală, rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art. 33–35, ceea ce la caz nu se atestă.

Urmează a fi respinsă și cererea de excludere din sentință a mențiunii că inculpatul are dreptul de a cere transferarea în țara de reședință, deoarece această prevedere este stipulată la art. 395 alin. (5) Cod de procedură penală și urmează a fi indicată în dispozitivul sentinței de condamnare în cazul condamnării unui cetățean străin sau apatrid cu reședință permanentă în alt stat.

5. Avocatul Oleg Gorobica declară recurs ordinar, în numele părții vătămate Ciubotaru Iulia, în care solicită casarea încheierii de examinare a cauzei în procedură simplificată și deciziei menționate cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, sau casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă rejudecarea cauzei în prima instanță, sau inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 15 ani închisoare cu excluderea dispoziției „În temeiul art. 395 alin. (5) Cod de procedură penală, se explică lui Lenkov Denis, cetățean al Federației Ruse, dreptul de a cere transferarea în țara de reședință, Federația Rusă”.

Recurentul invocă că, fără asigurarea și respectarea dreptului la apărare al părții vătămate, s-a dispus ilegal examinarea cauzei civile în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, în cadrul urmăririi penale au fost admise mai multe încălcări de ordin procesual, care urmează a fi înlăturate parțial numai la judecarea cauzei în procedură generală.

Viciile admise pot fi înlăturate doar prin judecarea cauzei în procedură generală, cu audierea ofițerilor de urmărire penală și a specialiștilor, dispunerea efectuării expertizei, precum și înaintarea demersurilor în vederea examinării obiective și verificării corectitudinii calificării acțiunilor inculpatului și a persoanelor care au acționat împreună cu acesta.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 10) Cod de procedură penală - judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. Declară recurs ordinar și avocatul Valentin Caisîn, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă nonprivativă de libertate.

Recurentul menționează că, la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, 76, 78, 79 Cod penal și a omis următoarele circumstanțele atenuante - inculpatul intenționează să restituie integral sumele sustrate prin înșelăciune, dar a fost răpit și lipsit de libertate de un grup de persoane, fiind închis într-un beci, față de el fiind aplicată violență fizică și psihică, în scopul dobândirii banilor pe care îi avea sau au fost extrași din contul companiei; contribuirea la identificarea coparticipanților la săvârșirea infracțiunii; intenția de a renunța la comiterea infracțiunii, fiind atenționat însă de membrii grupării să continue activitatea companiei; suferă de o boală incurabilă mai mult de 10 ani, iar pedeapsa aplicată echivalează cu detenția pe viață, fiind disproporțională în raport cu acțiunile comise; aflarea la întreținerea lui a mamei pensionare bolnave, care este dependentă de aportul financiar și psiho-emoțional al fiului său; lipsa antecedentelor penale.

Pe lângă aceasta, instanțele urmau să verifice prezența circumstanțelor excepționale care servesc ca temei de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal și să le reflecte în hotărârile adoptate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Conform art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursurile sunt fondate pe temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6), 10) Cod de procedură penală - judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare

gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale (*pct. 5., 5.I. din decizie*).

Însă, în recursurile declarate, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârilor contestate, asupra căror motive concrete din apel nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, care ar fi erorile de drept și esența că judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la prevederile art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5., 5.I. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursurile nu întrunesc condițiile de formă și de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale avocaților cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurenți (*pct. 5., 5.I. din decizie*).

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile de pe rol, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5., 5.I. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept, inclusiv privind pedeapsa penală aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au luat în considerare prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8), 395 alin. (5) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care

atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare. În cazul condamnării unui cetățean străin, dispozitivul sentinței va cuprinde explicații privind dreptul de a cere transferarea condamnatului în țara de reședință (*pct. 2., 4. din decizie*).

În același timp, art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală nu obligă instanța să motiveze neaplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Totodată, în corespundere cu art. 364¹ alin. (1), (4) și (5) Cod de procedură penală, (1) până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Instanța de judecată admite, prin încheiere, cererea dacă din probele administrate rezultă că faptele inculpatului sunt stabilite și dacă sunt suficiente date cu privire la persoana sa pentru a permite stabilirea unei pedepse și procedează la audierea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului. În caz de admitere a cererii, președintele explică persoanei vătămate dreptul de a deveni parte civilă și întreabă partea civilă, partea civilmente responsabilă dacă propun administrarea de probe, după care instanța procedează la dezbateri judiciare. Dezbaterile judiciare se compun din discursurile procurorului, apărătorului și inculpatului, care pot lua încă o dată cuvântul în formă de replică. Dacă în ședință participă partea vătămată, partea civilă și partea civilmente responsabilă, cuvânt în dezbateri li se oferă și acestora.

Astfel, solicitarea avocatului Oleg Gorobica de casare a încheierii de examinare a cauzei în procedură simplificată nu are niciun suport juridic, deoarece examinarea cauzei în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală este un drept de care beneficiază doar inculpatul, realizarea căruia ține doar de competența instanței de judecată, părții vătămate fiindu-i garantate drepturile de a se expune pe celelalte aspecte ale procesului penal.

În această consecutivitate, se reține că instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei privind mărimea prejudiciului moral cauzat părții vătămate Ciubotaru Iulia în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) și (3) Cod de

procedură penală, art. 2037 Cod civil, conform căror, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă. **Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. **La determinarea despăgubirii, instanța de judecată** va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului (*pct. 2., 4. din decizie*).

Prin urmare, instanțele just și întemeiat s-au pronunțat asupra mărimii despăgubirii morale de 5000 lei, în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat, de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă părții vătămate, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, respectând proporționalitatea comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și ținând cont de particularitățile cazului.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Mai mult, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.1. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, inclusiv în latura civilă și privind aplicarea pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 79 alin. (1) Cod penal, art. 27, 101, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una

mai blândă, de altă categorie, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, în alt sens decât cel pe care îl propun avocații părții vătămate și inculpatului, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile vizate au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Oleg Gorobica, în numele părții vătămate Ciubotaru Iulia, și de avocatul Valentin Caisîn, în numele inculpatului Lenkov Denis XXX, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2021, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 18 martie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico